

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utányomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Ara 5 lej

Vasárnap 1933 Jan 8.

5693. EV
TEBETH 10.

XVI. ÉV.
6 SZÁM.

Kormányválság robbant ki Marinescu ezredes és Dumitrescu tábornok miatt

Tudósítás a 8-ik oldalon

Coolidge

nevét pár évvel ezelőtt naponta láthatták nyomtatásban a világ újságolvasói. Amerika köztársasági elnöke volt közvetlenül Hoover előtt.

Azóta már Hoover napja is leáldozott; immár Roosevelttel az új elnök.

És most Coolidge meghalt.

De jóval az ő halála előtt az enyészete lett az a rezsim, melynek boldog vezére a szótalanságáról híres republikánus politikus volt.

Coolidge a prosperity elnöke volt Amerikában, annak a korszaknak politikai kifejezője, mely a maga optimizmusában és dollárral bélelt önhittségében öfökké valónak hitte a tejjel-mézszel folyó Kanaánt.

Ez az optimizmus alig három év alatt a legkiábrándítóbb csalódássá változott.

Coolidge személyes szerencséje volt, hogy maga helyett Hoovert tehetette felelőssé azért, hogy — a Wall Street hüszogálatában — az egész amerikai gazdaságot a csőd szélére vezette a republikánus párt érdekszövetsége.

Nevét így a dicső és boldog mult nimbusza veszi körül és most, hogy a sirba hanyatlott: emlékéhez nem tapad keserűség.

A coolidgei koncepció tévedéseinek és tévelygéseinek minden ódiuma Hooverre hárul.

Coolidge tisztán és emelkedetten áll az amerikai és az európai közvélemény előtt, annak ellenére, hogy elnöki működéséhez nem fűződnek különösebb, főleg pedig a jövő szempontjából értékes alkotások.

Papen kontra Schleicher

Ez valóban szenzáció.

Ha nem volna olyan szomorú, akkor talán pikáns szenzációnak is mondhatnók.

Papen — az urlovas exkancellár pártító angvallá változott és Hitlerrel szövetezve államcsínyt akart elkövetni Schleicher tábornok ellen.

Egészen balkáni izü puccsterv volt ez, mintegy jelöl annak, hogy immár a németországi urikaszinó sem irtózik ilyen alantás eszközök alkalmazásától.

Amikor uralomra került: Papen is a Schleicher kardjára támaszkodott. Céljuk is közös volt: megakadályozni a „nagy” rivális, a parvenü Hitler uralomra kerülését.

És meg is akadályozták.

És Schleicher lett a kancellár, aki katonai léte sokkal több diplomáciai érzéket árukt el, mint Papen, a diplomata, aki a háború alatt már egyszer bebizonyította, hogy milyen jól ért ahhoz, hogyan kell egy hatalmas ország gyűlöletét felkelteni hazája ellen.

Papennek nagyon a szívére mehetett Schleicher sikere, aki egyébként nem az urikaszinó tagjaként kezdte karrierjét.

Nagyon édesnek találhatta a maga „diktatúrájának” mézét, ha most arra fanyalodott, hogy egykori riválisával próbált szövetezni — egykori barátja ellen.

Az ész pártot ütött a kard ellen.

Csodák csodájára azonban megtörtént, hogy a kard eszesebbnek mutatkozott a hivatalos intrikusnál.

Papent leleplezték, a párttűs kiderült és a volt kancellár — mit tehet egyebet — szorgalmasan cáfolt.

Nem irigyelhető a helyzete a volt kancellárnak.

Nem pedig azért, mert Hitlerrel való tárgyalásai nemcsak mint gentlemanre vetnek kedvezőtlen fényt, hanem arra is alkalmasakká lettek, hogy Schleichert, a pártok kegyei között ingadozó tábornokot a kellenél népszerűbbé tegyék a bal-

A nagyhatalmak csöndes asszisztálása mellett ismét borzalmas háború folyik a Távolkeleten

A nankingi kormány tiltakozó demarsa a shan-hai-kwani események miatt

Amerika egyelőre csak rosszalja a japánok eljárását, az orosz sajtó ellenben élesen támadja Japánt

A japánok megközelítették a kínaiak új állását

London, január 7. A tókiói minisztertanács egyhangú határozatban jóváhagyólag tudomásul vette a Shan-hai-Kwani katonai jellegű intézkedéseket. A japán gyalogság Shan-Hai-Kwannál megközelítette a kínaiak új védelmi vonalát s ezzel új harcok kezdődtek. A Jehol tartományban lakó japánok néhány napon belül biztonságosabb helyre fognak elutazni.

A távolkeleti eseményekkel kapcsolatban a newyorki lapok értesülései szerint amerikai hivatalos helyen egyelőre nem foglalkoznak az európai hatalmakkal való tanácskozási gondolatával a távolkeleti kérdésben. Ez lehetőség csak akkor merülne fel, ha Tiencsinben és Pekingben az idegenek telepeit veszélyeztetve látnák. Az amerikai kormány most még megelégszik azzal, hogy rosszalja a japánok eljárását.

Ezzel szemben moszkvai jelentések szerint

a félhivatalos Pravda cikkei élesen támadást indítottak Japán ellen a távolkeleti helyzet miatt.

Az orosz lapok Podgranicajna megszállását sem hajlandók lényegtelen eseménynek elkönyvelni. Ezzel egyidejűleg a japán kormány hivatalosan közölte Mosz-

vával, hogy Északmandzsuriában a kínai bandák állandó nyugtalanításai miatt kénytelen volt megszállani az orosz határvidéki Podgranicajna állomást.

London, január 7. A nankingi kormány jegyzéket adott át a japán követnek, amelyben Kína tiltakozik a shan-hai-kwani események ellen. Követeli a japán csapatok visszavonását a hadműveleteket irányító főparancsnok és vezérkar hadbírósság elé állítását és a károkkért megfelelő kártalanítást.

Pekingből a kínaiak második védelmi vonalukba megerősítéseket várnak.

A japán csapatok repülőgépeik bombázása és tüzérségi tüzük védelme alatt megközelítették a kínaiak új állását. A japán gyalogság beásta magát szemben a kínai védelmi vonallal. A hadműveleteket Ksing Wan Tao kikötője felől japán hadihajók támogatják. A kikötőváros még a kínaiak kezén van, de a japán páncélvonatok közvetlen a város széléig hatoltak el.

A newyorki lapok értesülései szerint Stimson amerikai külügyi államtitkár a legközelebbi napok valamelyikén találkozik Roosevelttel s tanácskozni fog vele a távolkeleti helyzetről.

Az amerikai munkásszervezetek általános sztrájkra készülnek

a harmincórás munkahét bevezetése érdekében. Munkanélküliek tüntettek Roosevelt lakása előtt

London, január 7. Lehetségesnek tartják, hogy az amerikai munkásszervezetek a 30 órás munkahét bevezetése érdekében általános sztrájkot fognak proklamálni.

Egyidejű jelentés szerint Newyork-

ban Roosevelttel lakása előtt munkanélküliek tüntettek azalatt amíg a jövőbeli elnök pártja vezetőivel tárgyalásokat folytatott. A rendőrség szétválasztotta a tüntetőket.

oldaliak, a nemzetiek és a disszidens ná-cik előtt.

Papent vermet ázott Schleichernek és ime maga esett bele.

Ami nem is csoda, mert a verem mely-

sége és alkalmatlansága mindig az ázó minőségétől függ.

Behozonyult, hogy Hitler még mint veremáso szerszám is harmadrangu minőségű.

A krízis fatalizmusa

A krízisről ma már kevesebbet beszélnek, mint ezelőtt egy félévvel. És minden látszat ellenére a krízis mulóban van. De aki azt hiszi, hogy a konjunktúra jólétet hoz, az téved. A konjunktúra sohasem jelentett jólétet legalább általánosságban. De az emberek nagyon feledékenyek. Olvassuk csak el a 4—5 év előtti újságokat és ugyanazokat a panaszokat fogjuk bennük megtalálni: éhező emberek, fűtetlen szoba és munkanélküliség. Mert a konjunktúra mindig a jó üzletet jelenti, vagyis a tőke, a gazdag emberek konjunkturáját. A szegény embereknek soha sincs konjunkturájuk. A különbség csak az, hogy krízis idején van 30 millió munkanélküli, illetve legalább 3-szor annyi éhező, míg konjunktúra idején van 15 millió munkanélküli, de az éhezők száma sokkal nagyobb, mert a drágaság idején még a dolgozó is éhez-

zik. A konjunktúra idején az a baj, hogy drágaság van, míg a krízisben az olcsóság a legnagyobb szerencsétlenség. Hol van itt a kiút? Semmiesetre sem ott, ahol keresik. Mert például Amerika azt hiszi, hogy az adósságok behajtásával fogja megoldani vagy enyhíteni a krízist. Minő tévedés. Igen, ha az a sokmilliárd nem egyes tőkészek zsebébe vándorolna, hanem az éhező munkanélküliekbe, akkor minnygárt volna vásárlókedv, megindulna a termelés. De nem a pénzhány okozza a krízist, hanem a pénz felhalmozódása egyeseknél — a nagy tömeg rovására. Ezen pedig nem változtat semmit az arany beáramlása Európából — egyes amerikaiak számára. Viszont Franciaország úgy akarja elkerülni a krízist, ha nem fizet. Ez is tévedés. A világ semilyen aranya nem képes országot megmenteni a krízistől. A krízis nem pénzügyi, hanem strukturális baj. Már pedig Franciaország ugyanabban a strukturális bajban szenved, mint a többi országok. Ott sem az összesség halmozza fel az aranyat, hanem az egyesek. Már pedig a pénznek az a gonosz tulajdonsága van, hogy mindig odakiváncsokzik, ahol több van. És így előbb-utóbb, ahol kevés volt, semmi sem marad és beáll a krízis. Tehát Franciaország, akár fizet, akár nem, a sorsát nem kerülheti el. De az erkölcsi krízis máris utóléte. Elvégre Amerika pénzzel, vérrel, munkával elősegítette a főleg francia győzelmet. Az antant Amerika segítségével lakott jól a világháborúban és most legalább is hátlánság — nem fizetni. És itt még az az erkölcsi mentség sincs, hogy nem tud. Mert tud. Még jól emlékszünk, hogy félévvel ezelőtt a francia tőke kíméletlenül visszavonta magánhiteleit Amerikából és majdnem megígatta a dollárt. Ezért Franciaország erkölcsi presztízse nagyot szenvedett.

A krízisből való kibontakozásnak ezeknek az eseményeknek nincs nagy horderejük, mert a tömegeknek a nagyok ezen játékához semmi közük. Se hasznuk, se kárunk belőle. A krízisből láthatatlanul mászunk ki, minthogy minden nagy esemény lassan és láthatatlanul bontakozik ki. De ha ki is mászunk a krízisből, nem mászunk ki a nyomorból, mert ez hozzátartozik rendszerünkhöz. Szegénység nélkül nincs gazdagság és nyomor nélkül nem lehet konjunktúra. Angliában és Németországban már évek óta kétféle felül van a munkanélküliek száma. Tehát még a konjunktúra idejében. Mióta munkanélküli segélyek vannak, megközelítőleg tudjuk, mennyi a munkanélküliek száma. Azelőtt nem tudtuk. A munkanélküliség nem krízisjelenség, hanem a termelés módjának a kísérő jelensége. A termelés racionalizálása millió és millió embert tett feleslegessé. Ha a fogyasztást

SELECT mozgóban

nagy sikerrel fut

„Szerelmem és trombitaszó“

Kiváló unifikáltos vigerett. Zene! Tánca! Enek! Vígás!

Főszerepekben:

Eggerth Martha, Georg Alexander, Felix Bressari, Verebes Ernő

a racionalizálás arányában lehetett volna emelni, nem állott volna be a krízis. De a racionalizálás, a termelés olcsóbbítása is fokozódása nem a fogyasztás, hanem a haszon érdekében történt, a munkanélkülivé vált emberek újbóli foglalkoztatása tehát egyszersmindkorra lehetetlenné vált. Ezzel az állandó jelenséggel tehát számolni kell mindaddig, míg a főcél nem annyira a haszon lesz, hanem inkább a dolgozó ember. A nyomort, mint létezőt el kell fogadnunk, mert egyaránt meg van a krízisben, mint a konjunktúrában. De ez korántsem jelenti, hogy mindig is kell legyen.

És hogy állunk mi? A romániai krízis speciális elbánást igényel, mert speciális törvények szabályozzák — a szabályozhatatlant. Az állami apparátus itt minden krízist el tud intézni, amint hogy például elintézi a kommunista agitációt. Fel kell emelni az árakat, amikor lefelé mennek és le kell őket szállítani, amikor felfelé mennek. Elég hozzá egy pár kihágási eljárás. Ki kell dobni a búzát, amikor olcsó és nem kell beengedni, amikor itt nincs és drága. A pénzt szórni kell a kölcsönkeresésnek bármilyen magas kamattal, de ha a fizetés kicsit rehezzen megy, akkor legjobb semmit sem fizetni. Milyen egyszerű és könnyű gazdasági politika. Csodálatos, hogy egy ország sem követi. De nem követi, mert ilyenformán malékennyet e. znek az emberek akkor is, amikor sok a buza és akkor is, amikor kevés, nincs pénz akkor sem, amikor magas a kamattal, de akkor sem mikor alacsony. És amellet egész Európában itt a legdrágább az élet, amit a magas drágasági index igazol. A nyomor pedig általánosabb, mint mindenütt, dacára a természeti gazdagságnak.

De a krízisnek vannak jó oldalai is. Nagyszerűen lehet kibújni a kötelezettségek alól. Például milyen könnyű mondani: nem fizetek, mert krízis van, nem csinálom ezt vagy amaszt, mert krízis van. Az állam is például azért nem javítja az utakat, nem építkezik, nem eszik közöl semmiféle beruházást. De vajjon miért nem csinálta mindezeket akkor sem, mikor konjunktúra volt? A különbség csak az, hogy akkor indoklás nélkül nem csinálta, most pedig az egyetemes indok a krízis. Mert a kevésbé fontos dolgokra most is van pénz, például választásokra. A választások költségeivel például a mezőgazdasági adósságok egy részét szanálni lehetett volna és én ismerek sok újonnan választott falusi bírót, aki a választásokon kiosztott pálinka árával a maga adósságát szépen szanálhatta volna. De ilyenkor nincs krízis. De okvetlen van krízis, amikor arról van szó, hogy egész falu pár szekér kavicsot hordjon a községi utakra. És a krízis mélye így húzódik alulról felfelé és felülről lefelé. A nemzeti erőfeszítés helyett a nemzeti fatalizmus kényelmes köpenybe burkolódunk és megvárjuk az idők jobbrafordulását, amely a mi munkánk nélkül soha következik be. Így történik meg, hogy sohasem vesszük észre, mikor van konjunktúra és a krízisben visszasírjuk a konjunktúrát és a konjunktúrában visszáshívjuk a krízist — mert akkor legalább olcsó volt a kenyér.

Szilágyi Lajos

— Tolvaj cigányok a rendőrségen. A kolozsmezei csendőrség három cigányt, két férfit és egy nőt tartóztatott le, akik a környékbeli falvakon az udvarokon kiterített ruhaneműket és parasztagdák csűrjeiből főleg tengerit lopkodtak. A cigányokat a központi rendőrségre szállították, ahonnan átvezetik őket a kolozsvári ügyészséghez.

Csak minisztertanácsi határozattal lehet Magyarországnak kiadni Nagy Pált

A szanatóriumban fekvő Nagy Pál ideggörcsöket kapott, amikor Szekulesz elítéléséről értesült. Pastia vizsgálóbíró nyilatkozata a kiadási eljárásról

Nagy Pál bizik benne, hogy az igazság kiderül...

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tud.) A Kolozsváron letartóztatott Nagy Pál, akit a budapesti bőröndrablással gyanúsítanak, már hónapok óta foglya a kolozsvári ügyészségnek és kiadási ügyében még mindig nem történt meg a végleges döntés. Allitóltagos büntársát, Szekuleszt már két évre és két hónapra elítélték, de Nagy Pál mindig Kolozsváron van letartóztatásban. Október 5-én érkezett meg Kolozsvárra, a Park-szanatóriumba vonult és amikor a budapesti vizsgálóbíró rádiogramja megérkezett, védője utján önként jelentkezett a kolozsvári rendőrség bűnügyi osztályán. A törvényszéken hosszadalmas kiadási tárgyalások után végre is úgy döntöttek, hogy Nagy Pál ügyét kivizsgálás céljából a vizsgálóbíróhoz utalják.

Igy kerültek át a Nagy Pál-ügy aktái Pastia Constantin vizsgálóbíróhoz, aki már november 16-ka óta vezeti az ügyben a vizsgálatot. Idestova már ennek is két hónapja, de Nagy Pál még mindig Kolozsváron van és ezuttal a Charité szanatóriumban tartózkodik, ahová vakbélbántalmái miatt utalták be.

Beszélgettünk Pastia Constantin vizsgálóbíróval, aki az ügyben a következő információkat adta munkatársunknak:

Csak a minisztertanács dönt het

— A törvényszék előbb a Magyarországot és Románia között érvényben lévő kiadási törvény alapján tárgyalta a kiadási ügyet, majd mikor a Magyarországtól kért bizonyító adatok nem érkeztek meg Kolozsvárra, hosszas vita után úgy döntött, hogy vizsgálóbíróhoz teszi az ügyet. Ezzel mintegy azt mondta ki, hogy felül kell bírálni a budapesti vizsgálóbíró által kiadott letartóztatási végzésben közölt tényálladékat. Én, amikor az iratokat átvettem, tanulmányoztam a kérdést és arra a meggyőződésre jutottam, hogy nem az Erdélyben még érvényben lévő régi magyar kiadási törvény alapján kell döntenem, hanem a régi királyság kiadási törvénye alkalmazandó. Ez a törvény nem engedi meg, hogy akár a törvényszék vagy akár a vizsgálóbíró kiadhassa az idegen állampolgárságu letartóztatottat, hanem

a kiadást a minisztertanács kizárólagos jogának tekintti.

A minisztertanács az igazságügyminiszter referátuma alapján dönt — afelől, hogy a vádlottat kiadja-e vagy sem.

— Az én működésem így csak az ügy kivizsgálására terjed ki, míg a letartóztatott kiadása felől nem dönthetek. Működésem arra irányult, hogy megállapítsam a tényállást. Nos, Nagy Pál vallomása teljesen eltérő a letartóztatási végzésben foglaltaktól és így az igazságügyminiszter utján adatokat kérttem Budapestről, amelyekből az ügyet mintegy rekonstruálhatom.

Késik a válasz Budapestről

— Ezeket az adatokat még november 16-án kértem, de mindeztől még válasz nem érkezett, valószínűleg azért, mert a budapesti hatóságok ezeket még nem juttatták el Bukarestbe. Így Nagy Pál egyelőre Kolozsváron marad védője azon járdozik, hogy az iratok kése delmeskedése címén az igazságügyminiszteriumnál szabadlábrahelyezését kérik.

Megkérdeztük a vizsgálóbírót, lehetséges-e, hogy Nagy Pált a minisztertanács szabadlábrahelyezze?

— Természetesen ez bekövetkezhetik — hangzott a válasz — azonban tagadhatatlan, hogy éppolyan valószínűsége van a kiadási eljárásnak is.

Nagy Pál a szanatóriumban

Pastia vizsgálóbírótól engedélyt kértünk arra, hogy Nagy Pált meglátogathassunk. A Charité szanatóriumban beszélgettünk Nagy Pállal, aki könyvek, lapok, levelek, irógép és rádiófülkagyló között pizsamában hever az ágyon és lázát méri.

— Egyes lapok — mondotta — hosszú nyilatkozatot közöltek tőlem. A cikkben olyan dolgokat írtak, amelyeket én nem mondtam és csak a fantázia szüleményei. Egyébként is, Szekulesz elítélése után közvetlenül, nem is

voltam olyan állapotban, hogy nyilatkozatokat adhassak.

Bizik az igazság kiderítésében

Arra a kérdésünkre, hogy mit szól Szekulesz elítéléséhez, Nagy Pál a következőket mondotta:

— Szekuleszt ártatlanul itélték el és én bizom benne, hogy rövidesen bebizonyosodik azoknak a bűnössége, akikre vonatkozólag határozott bizonyítékaink vannak. Ezek a dolgok már egyébként is ismeretesek, a főtárgyaláson beszéltek

róla, sőt bizonyították az erdélyi lapok is ismertették Zala és Fisch filmügynököknek a szerepét az ügyben. Én nem tagadom hogy valutáztam, de a koffer rabló nem én és nem Szekulesz volt.

Az ápolónő bejön a hőmérőért: Nagy Pálnak 37 hattized fokos láza van. A kezelőorvos mondja, hogy amikor Szekulesz elítélésének híret vette, ideggörcsöt kapott és huszonegy óráan keresztül injekciózták.

Nagy Pál tehát egyelőre még Kolozsváron marad. És az is lehetséges, hogy nem sokáig... (—lay.)

Alig lépett életbe és már is feldozni akarják a szeszmonopólt

A dohányjövédékbe osztják be a szeszmonopól igazgatóságát is?

Bucaresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium törvényjavaslatot készít elő a szeszitalok monopóliumáról szóló törvény módosítására vonatkozólag. A módosító javaslatnak nem kevesebb, mint 250 szakasza van és célja az, hogy alapvető változtatások révén tegye lehetővé a monopól működésének megjavulását.

A módosító javaslattal párhuzamosan szó van arról is, hogy a szeszmonopóliumot, amely jelenleg a pénzügyminisztérium

évigze alatt önálló igazgatóságként működik, az autonóm monopól pénztárhoz osszák be. Madgearu pénzügyminiszter többiben is tárgyalta a kérdéstről Brațescu volt pénzügyi alminiszterrel, a szeszmonopól vezérigazgatójával, de a kormány még nem határozott afelől, hogy megtartja-e a szeszmonopól jelenlegi önállóságát, vagy sem. Szó volt arról is, hogy a cukka árusítására külön monopólt szervezzen meg, utóbb azonban erről is lemondott a kormány.

Libériában kétmillió ember él rabszolgaságban

Egy francia lap a Népszövetség beavatkozását sürgeti

Párizs, január 7. A La Republique című párizsi napilapban Piere Dominikve ismert francia újságíró cikket írt, amelyben Etiopia és Libéria közepi afrikai önálló államok helyzetével foglalkozik. Etiopia hatalmas és természeti kincsekben igen gazdag néger állam, azonban közigazgatási és kereskedelmi szervezete a lehető legalacsonyabb színvón áll. Etiopiat a körülötte fekvő három nagyhatalomgyarmatállam igyekszik megszervezni, azonban — írja Dominikve — Franciaország nem járulhat hozzá ahhoz, hogy e közül a három nagyhatalom közül az egyik — és itt Olaszországról van szó — végezze a szervezési munkákat és ennek ellen-

értékeképpen Olaszország élvezhesse azokat az előnyöket, amelyekkel az Etiopiai való kereskedelmi és egyéb összeköttetések járnak.

Ami Libériát illeti — írja tovább Dominique — ott lehetetlen állapotok uralkodnak. Libériában az történelmi ugasnis, hogy az ország nevével (Szabadság) megcsufolva néhány ezer civilizált néger rabszolgasorsban tart kétmillió embert. Leghelyesebb megoldás volna, írja a francia lap, ha a Népszövetség valamelyik nagyhatalomnak megbízást adna, hogy Libéria belügyeibe avatkozhassék és megszüntesse a szegény, teljes állapotokat.

Éles konfliktus Hindenburg és Ludendorff között

Ludendorff adócsalással vádolja az elnököt

Berlin, január 7. Kinos feltűnést keltő támadást intézett Ludendorff tábornok „Volkswarte” című folyóiratában Hindenburg birodalmi elnök ellen. Azt írja, hogy a nevedeki kastély és kis birtok körül, amelyet Hindenburg tábornagnak 80-ik születésnapja alkalmából nemzeti ajándék gyanánt vásárolt meg az államkincstár, adócsalást és egyéb visszaélést követtek el.

Az ajándékozást Oldenburg-Januschau konzervatív képviselő indítványára határozta el a birodalmi gyűlés. Állami pénzen vásárolták meg Neudecket, de nem indenburg elnök nevére írták a telekkönyvben, hanem fia nevére, mert az elnök mentesíteni akarta fiát az örököségi adó alól, ha majd a nemzeti ajándék órá szál.

Oldenburg-Januschau képviselőt azzal vádolja Ludendorff, hogy az Osthilfe állami országrész kárvalott földbirtokosainak felsegélyezésére szolgál és amelyből a birodalmi elnöknek van joga adományokat osztogatni, jogosulatlanul jelentékeny összegeket kapott mert, Hindenburg hálás volt irnáta. Ezt a jótéteményt azonban a konzervatív képviselő azzal viszonozta, hogy mozgalmat indított a neudecki kastélyon és birtokon levő 450 ezer márká jelzalogos teher kifizetésére, ami

közadakozásból történt.

Ludendorff tábornok támadására ma válaszul Oldenburg-Januschau képviselő a „Kreizeitungenban”. Azt írja, hogy a kiróhanás csunya szemérmeskedés valótlan. Hindeburg csak haszonélvezete kapta Neudecket, amely az ő halála után visszazáll az államkincstárra, tehát fia nem örökölheti. Ami pedig azt illeti, hogy a birodalmi elnök hálaképpen neki az Osthilfe-alapból pénzadományokat juttatott, abból egy árva szó sem igaz. Ha csak a saját személyéről volna szó, akkor nem is hederitene Ludendorff tábornok rágalmaira, azonban Hindenburg magas szótörténelmi alakját nem engedi sárral dobálni.

SCHULHOF EMILNÉ
ORIENT
Szövömművészeti Iskola
BRADEA, Str. Ep. Orogaria 14
Művészeti perzsaszőnyegek, szövöri gobelinek, külföldi fonalak
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Berlin, breslaui Kohn prof tur világ meretes, h nagy ném az exesasz sé azokért Németorsz lyólag há nári kara Kohnt a rájáról.

Az eg kapcsolato mint a br jogi faku érkeztek met birod hosszas ta nácskozás a konflikt egyetemét jobban m véleményü nátus itél ve termé hangos jó delmükbe szági egy zó nyilat nélkü.

A főis jártá utá összes eg foglalkoz rektorána val. Ezut mek na hogy me dásának

A por rata part terjesztet laui eson vázolja a eljárását.

— A fesszorra prédává mény-ny Egyetem ezt a szá ben, olya avatkozá meggond ugyan sz gatartáss szenátus a hitleris előtt a gatartás is lehet

A hu vaságuk mentek, lást fogl vékenysé vényesen illetéket körüket.

Mi ké dekoznák hogy:

1. Ko gét a br síták,
2. en véget a párttago breslaui nyugodt
3. a hatáskör
A választ

Berli parlame tett be Az inte müegye határoz

A náci egymást gyilkolják és a zsidókat vonják felelősségre...

Kohn professzor „eltanácsolása“ ellen tiltakozik a német közvélemény

A szociáldemokraták védelmükbe veszik Kohn professzort

Berlin, január 7. Az a mód, ahogyan a breslauer egyetem tanári kara a zsidó Kohn professzort „elintézte“, az egész kulturális felháborodást váltotta ki. Ismeretes, hogy Kohn professzor az egyik nagy német lap körkérdésére válaszolva, az exceszárt tette többek között felelősé azokért a következményekért, amelyek Németországra a világháborúból kifolyólag hárultak. A breslauer egyetem tanári kara erre összeült és eltanácsolta Kohn-t a jogi fakultáson elfoglalt katedrájáról.

A német egyetemek a breslauer Tanács ellen

Az egyetemi szenátus határozatával kapcsolatosan Broekermann rektor, valamint a breslauer egyetem prorektora és a jogi fakultás dékánja tegnap Berlinbe érkeztek és Kähler professzorral, a német birodalom közoktatásügyi biztosával hosszas tanácskozásokat folytattak. A tanácskozás célja olyan megoldást találni a konfliktusra, amely megóvjá a breslauer egyetemet attól, hogy tekintélyét még jobban megtépjazzák. Az egész német közvélemény állást foglalt az egyetemi szenátus ítéletével szemben (a náciakat kivéve természetesen), a máskor mindig oly hangos jobboldali körök sem merték védelmükbe venni az ítéletet és a németországi egyetemi tanárok tömeges tiltakozó nyilatkozatai nem maradtak visszhang nélkül.

A főiskolák ünnepi szabadságának lejárta után, tehát január 10-ike után az összes egyetemi fakultásain behatárolva foglalkozni fognak a breslauer egyetem rektorának és szenátusának magatartásával. Ezután összehívják a német egyetemek nagytanácsát, amelytől remélik, hogy meg fogja találni a kérdés megoldásának kulcsát.

A tanszabadság — szabad préda

A porosz országgyűlés szociáldemokrata parlamenti frakciója interpellációt terjesztett be az országgyűlés elé a breslauer események miatt. Az interpelláció válasza a rektor és az egyetemi szenátus eljárását, majd a következőket mondja: — A rektor és a szenátus Kohn professzorral szembeni eljárásokkal szabad prédává tették a tanszabadság és a vélemény-nyilvánítás szabadságának kincsét. Egyetemi tanárok gyakran megvédték ezt a szabadságot a kormányokkal szemben, olyan esetekben is, amikor ez a beavatkozás egyes docensek alaptalan és meggondolatlan kijelentései miatt csakugyan szükségesnek látszott. Ezzel a magatartással szemben a breslauer rektor és szenátus meghajolnak az ucca ordítója, a hitleristák által provokált terroraktusok előtt anélkül, hogy Kohn professzor magatartása ellen a leghalványabb kifogást is lehetne emelni.

A hülígán diákokkal szembeni gyávaságukban a rektor és a szenátus odáig mentek, hogy a nyilvánosság előtt is állást foglaltak Kohn professzor tanári tevékenységének folytatása ellen, holott törvényesen egy ilyen határozat hozatalára illetéktelenek voltak és túllépték hatáskörüket.

Az interpelláció, amelyre még nincs válasz

Mi kérjük tehát a kormányt, mit szán dekozni tenni a birodalmi biztosok, hogy:

1. Kohn professzor tanári tevékenységét a breslauer egyetemen tovább is biztosítsák,
  2. energikus intézkedésekkel vessenek véget a nemzeti szocialista diákok és párttagok garázdálkodásának, akik a breslauer egyetemen megakadályozták a nyugodt tanítást,
  3. a rektort és az egyetemi szenátust hatáskörüket respektálására kényszerítsék!
- A interpellációra még nem kaptak választ a szociáldemokraták.

A náciak a zsidó professzorok ellen

Berlin, január 7. A nemzeti szocialista parlamenti frakció interpellációt jelentett be a porosz tartományi gyűlés elé. Az interpelláció elmondja, hogy a berlini műegyetem építész-mérnöki fakultása elhatározta, hogy dr. Schwerin mérnöknek

felajánlja a műegyetemen a „Statika“ katedráját. Schwerin professzor egyik ajánlója a zsidó dr. Reissner műegyetemi tanár. „Schwerin, — mondja az interpelláció — valószínűleg szintén zsidó. Hogy kellemetlen rendezvények elkerülhetők legyenek, mint ahogyan az a breslauer egyetemen Kohn professzor miatt történt, határozza el a tartományi gyűlés, hogy Schwerin dr.-nak nem ad katedrát“.

Ez az interpelláció nyilvánvalóan azt a célt szolgálja, hogy zsidó professzoroknak a német egyetemen való működését már eleve megakadályozza. Az interpelláció megértéséhez még azt is tudni kell, hogy dr. Schwerin mérnök kinevezett tanár s csupán arról lett volna szó, hogy katedrához juttassák.

A vörös gyilkos kéz

Berlin, január 7. A hitlerista Angrifff január 3-i számában dr. Josef Göbbels,

az ismert náci vezér, vezércikkben foglalkozik Hentsch meggyilkolásával. Hentsch mint ismeretes, a nemzeti szocialista pártnak egy fiatal odaadó tagja volt, de az a vád merült fel ellene, hogy bizonyos belső párttitkokat kiszolgáltató a szociáldemokratáknak. Erre halálra ítélték és az ítéletet három náci rohamifjú végére is hajtotta. Majd a gyilkosság elkövetése után Olaszországba szöktek. Az eset kipattant és egész Németországban kínos feltűnést keltett, sőt a hitlerista pártszervezeteken belül is súlyos elégedetlenségeket robbantott ki. Ennek ellensúlyozására írta meg Göbbels „a vörös gyilkos kéz“ című cikkét, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a „zsidó sajtó felfújja Hentsch tragédiáját, majd a következőket mondja:

„Igy csinálják ezek a zsidók a közvéleményt! Mindig utjába akarnak állani az ébredő Németországnak. Mindig készen állnak az országot hátbatámadni.

Ellopták az iskola pénzét egy konstancai liceum tanárai

Az iskola pénztárosa a tanári karral összejártsva 800 ezer lejt sikkasztott el

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tud.) A konstancai Mircea cel Batrin iskola vezetésében súlyos panamáknak jöttek nyomára. Megállapítást nyert, hogy az iskola pénztárából több mint 800

ezer lejt hiányzik. Az utóbbi hónapokban a liceum egyre nagyobb nehézségek közepebe fizette tanári karát, decemberben pedig teljesen kiapadtak a pénzforrások. Az iskolaszék erre a pénztár verifikálás

sát rendelte el, mire kiderültek a visszaélések. Mironescu tanár, aki a pénztárosi teendőket látta el, Negulescu és Vasiliu tanárokkal együtt rendszeresen kisebb-nagyobb összegeket vett fel a pénztárból „fizetési“ számlára. Az eképen elmulasztott pénzek összesen 800 ezer lejre rúgnak.

Az iskolaszék egyik vezető tagja kérte, hogy a sikkasztó professzorokat azonnal adják át az ügyészségnek, a többség azonban a nyilvános botrány elkerülése érdekében az ügy eltussolása mellett döntött. Mironescut eltávolították a pénztár éléről és kötelezték háromszáz ezer lejt vissza fizetésére. A fennmaradó félmillióval Negulescu és Vasiliu tanárokat, valamint ezeknek még két büntetését terheltek meg fizetésüknek 50 és 75 százalékát vonva le, úgy hogy ezek alig 1000—1500 lejt kapnak most kézhez. A város lakossága és különösen a diákok szülei körében a leleplezés érthető felháborodást váltott ki.

Magyar Színház

Magyar Színház

Vasárnap d. e. 11-kor:

Hamupipőke Gyermekek előadás. Rendkívül olcsó mozi-helyárak. Jegyek ára: 10 20 és 30 lejt.

Hétfőn este 9-kor: **Irja hadnagy**

Kedden este 9 órakor, szerdán este 9 órakor:

Édes ellenség Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bónyi Adorján. Premier!

Kommunisták merényletet követtek el egy hamburgi zsidó lapszerkesztő ellen

Azriel Carleb chon bosszu áltak Oroszországról írott cikksorozata miatt

Hamburg, január 7. Németország zsidósága izgalommal tárgyalja azt a merényletet, amit Hamburgban követtek el az „Israelitiches Familien Blatt“ szerkesztője, Azriel Carlebch ellen. Carlebch néhány héttel ezelőtt Szovjetországból hazatérve cikksorozatot indított meg az oroszországi zsidók hely-

zetéről. Carlebch utibeszámolóiban megállapította, hogy a deklasszált zsidóság súlyos helyzetben van. Ezek a zsidók jogfosztottságban és nagy nélkülözések között élnek. Egykor gazdag és befolyásos emberek, akik a zsidóság szellemi életét irányították, ma koldusok. Rá vannak utalva vagy gyermekeik támogatására,

vagy pedig azoknak a munkásoknak jószágára, akik egykor gyáraikban, vagy üzemeikben dolgoztak. Megaláztatás, éhezés, nyomorlákás ezeknek az embereknek a sorsa, akik egykor a cárizmus ellen küzdöttek és pedig nem esekély áldozatokkal.

A cikkek közlését a hamburgi kommunisták nem szívesen látták, a pártgyűléseken nem egyszer szóvá is tették a „zsidó perfiditást“ és bosszuval fenyegetőztek. Carlebch és az Israelitiches Familien Blatt munkatársai fenyegető leveleket kaptak, amelyeket bemutattak a rendőrségen. A hatóságok azonban megnyugtatták a zsidó szerkesztőket, akik zavartalanul továbbra is közölték a szóbanforgó cikksorozatot. Hétfőn este Azriel Carlebch késő éjszakáig dolgozott és éjjel után egy levélesomaggal a főposta felé indult. Az épület közelében több lövést irányítottak feléje. Egyike a lövéseknek a mellébe fúródott. Az újságíró összeesett és elvesztette eszméletét. Az arra cirkáló rendőrök találták rá, azonnal mentőt hívtak, akik elszállították a kórházba. Most is súlyos állapotban fekszik és orvosai aggodnak életéért. A rendőrség megindította a nyomozást, eddig azonban nem sikerült a tetteseket kézrekeríteni.

Nagy újévi vásár!

M. NEUMANN

ruhaáruházában CLUJ, Piata Ünrei 14.

Sportruhák Téli kabátok
Bundák

Rendkívül olcsó árban!

Az erdélyrészi Mizrachi országos kongresszusa Kolozsváron

Nagy lelkesedés jegyében zajlott le a konferencia megnyitó ülése

Cluj-Kolozsvár, január 7. (Az Uj Kelet tud.) Pénteken délelőtt nyitották meg a kolozsvári Corso-mozi nagy helyiségében az erdélyrészi Mizrachi konferenciáját. A konferenciára az ország minden részéből körülbelül 130 delegátus jelent meg, a megnyitóra azonban eljött Kolozsvár város konzervatív zsidóságának minden tényezője. A színház teljesen megtelt érdeklődőkkel, kik figyelemmel hallgatták a vezetők és a vendégszónokok beszédeit.

A megnyitó beszédét Klein Eljáhu rabbi, a kolozsvári helyi csoport elnöke tartotta héber nyelven. Rámutatott a mai generáció és a tegnapi között tátongó nagy szakadékra, amelyet át kell haladnunk és pedig Palesztina szeretetével és a Tóra kultiválásával. Köszöntőt te a megjelenteket, akik időt és költséget áldozva fáradoznak egy jobb és igazságosabb és egy zsidóbb jövőért. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Voszin Mór mérnök, a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében köszöntötte a konferencia vezetőit és a delegátusokat. Bol dogan kell regisztrálnunk — ugymond — hogy a zsidó népi mozgalomnak ilyen jelentékeny tényezője, mint a konzervatív zsidóság, annyi intenzivitással odaadással és áldozatkészséggel vesz részt abban a nemzeti munkában, mely alól ma már egyetlen zsidó sem vonhatja ki magát. Wertheimer Samu, a WIZO noszövetség meleg üdvözlését tolmácsolta, majd a Noár Hazioni nevében Zwi Pollák hozta a többi ifjúsági csoportok meleg, baráti üdvözlését. Ha el is különödünk bizonyos taktikai és részletkérdésben, célunk egy és ugyanaz és együtt lobogtatjuk a cioni zászlót. Kaszner Rezső az Aviva-Barisszia nevében üdvözölte a konferenciát. Megalapította hogy a modern eszmeáramlatok alapját az azok a gondolatok és tendenciák képezik, amelyek már a Tórában és a próféták írásaiban megnyilatkoztak. Eppen ezért a Mizrachi ifjúság korszerű szerepet is tölthet be a Palesztina-építő munkában, amikor az igaz zsidó tradíciókat védi.

Rimóczi Jakab, a kolozsmegyei orho dox zsidó hitközség nevében örömmel üdvözlö az ifjúságot, amely mindig reménye volt a konzervatív hitközségi életnek és amely, ha felnőtt és beilleszkedik a társadalomba, gerincet képezte a kabalnak annak a testületnek, amelynek történeti vezetőszerpét a zsidóságban soha nem lehetett elvitatni.

Ráth Efraim a nagyváradi Mizrachi központ vezetőségének nevében német nyelven beszélt. Nem véletlen — mondotta —, hogy Glassner Mose városában zajlik le a negyedik Mizrachi konferencia. Akik mi itt most együtt vagyunk és tanácskoznunk akarunk ügyeink kimélyítésén és előbbre vitelén, nem fogunk tudni egyetlen lépést sem tenni előre, ha nem Glassner Mose szelleme fogja fűteni minden javaslatunkat és ténykedésünket. Évről-évre vándorolunk egyik városból a másikba ez is szimboluma a zsidóság sorsának és örülnünk kell, ha most abban a városban tanácskoznunk amelyben a lángelkű Glassner Mose bontotta ki a Mizrachi zászlaját. Köves sük ezt a zászlót!

Just Mose az országrészi ifjúsági szervezetek elnöke politikai referátumot tartott az elmúlt év eseményeiről. Össze foglalta az év kimagasló mozzanatát és ismertette a Mizrachinak döntő fontos ságu szerepét. Jobb és baloldaltól éles támadások tüzeiben állunk és csak azzal a józansággal és szívóssággal, azzal a lelkesedéssel és munkaszeretettel tudjuk megállni helyünket, amely minden vallásos zsidóban hagyományképpen él és lobog. A mai zsidó apának, ha gyermeke marcangoló kétségek közepén megkérdi, mi lesz vele, nincs más válasza: nézz Kelet felé nézz Erec Jisráél felé. Ez a konferencia összeül a zsidó munka, a zsidó verejték, a zsidó akarat jegyében amely összefoglalható egyetlen szóban: chalucuit.

Dr. Fischer József kamarai képviselő, a Zsidó Párt nevében és saját szemé lyében is köszöntötte a konferenciát. A Mizrachiról, aki a mozgalmat és annak hordozóit ismeri csak lelkesedéssel és szeretettel lehet beszélni. En — mondotta — a szónok — közelről ismerem őket, a Mizrachi életpatáival érintkeztem Máramaros megyében, ahol nem ösztökélni kell őket a cioni munkára, hanem sok esetben fékezni és mérsékelni.

Kitünő anyaga a mizrachi fiatalság a zsidó nemzeti mozgalomnak, de ezen túl minden más zsidó ügynek is. Népünk legjobbjai származnak ebből a körből és mondhatom, hogy a többi zsidó frakciók is tanulhatnak tőlük.

A beszédek nagy hatást keltettek a jelenlévők között. Minden szónokot lelkesen megélejtettek. A gyűlés délután 2 órakor ért véget. Este a kolozsvári Oneg Sabat egyesület a Ferdinand uti kis imateremben este előadást rendezett Ráth Efraim, Gruber Sándor, Appel Dávid, Gieladi és Just Mose közreműködésével. Az előadásokat háromszázan hallgatták meg, nagy figyelem közepette.

KÖZGAZDASÁG

Rendezi külföldi adósságait a CFR

A külföldi hitelezők egy része már elfogadta a lejben történő fizetést. Mit tartalmaz a megegyezés

Bucuresti-Bukarest, január 7. Közgazdasági körökben a multban is sokat beszéltek a CFR külföldi tartozásairól. A CFR tartozásai az exportörök véleménye szerint a külföldi államokban történő szállítások és az ezzel kapcsolatos egyezmények hátrányára vannak. A CFR most már még kevésbé elégti ki külföldi hitelezőit, mint eddig. A nyersanyagok és más vásárlások meglehetősen megnövelték a vasut tartozásait, melyet természetesen az eladó államok valutájában kellett volna kifizetni. A Banca Nationala azonban a CFR-rel szemben még szigorúbb, mint magánfeleivel és így a külföldi tartozások fizetése állandó nehézségekbe ütközött.

A CFR-nek azonban állandóan szüksége van nyersanyagra, ezért a kérdést

KÖZGAZDASÁG

Rendezi külföldi adósságait a CFR

A külföldi hitelezők egy része már elfogadta a lejben történő fizetést. Mit tartalmaz a megegyezés

sürgősen rendezni kellett. Mindenekelőtt 80 millió kövételés kérdésének rendezéséről volt szó és

a hitelezők hozzájárultak ahhoz, hogy a CFR a Jegybankhoz fizesse be a tartozást blokátlal számlára, melyet az államok a saját határaikon belül vehetnek csak fel, illetve rendelkezhetnek fölöttük.

A hitelezőknek le kellett mondaniok a zárolt számlán levő követelések kamatairól

és az esetleges kurzusdifferenciákról is. A tárgyalások minden irányban tovább folynak és remélik, hogy a CFR minden külföldi hitelezőjével meg fog tudni egyezni úgy, hogy adósságait lejben fizesse.

Teljes a káosz a kontingentálás miatt

Két aradi gyár leállással fenyegetőzik, mert nem jut hozzá nyersanyagjához. A bizottság táviratilag segítette a Textilpar szorult helyzetén

Cluj-Kolozsvár, január 7. A kontingentálás körül, mint előrelátható volt a törvény hiányos végrehajtási utasítása és főleg amire az Uj Kelet még annak idején nyomatékosan rámutatott, a törvény előkészületlenség folytán egész káosz keletkezett, melynek következményeit súlyosan sanyli meg a gyáripar és a kereskedelem. Az egyre súlyosabb devizakorlátozási intézkedések teljesen megbénítják a forgalmat. A vámhivataloknál nap-nap után torlódnak a külföldről érkezett nyersanyag csomagok. A kiváltás a legnagyobb nehézségek- és lassúsággal folyik, miáltal a gyárak nyersanyaga rohamosan fogy.

Ez ellen ugy védekezhettek volna a gyárosok, ha nyersanyag készleteiket még idejében kibővítették,

erre azonban, mint ismeretes nem volt idő, mert a törvény váratlanul és előkészítés nélkül valósággal rárontott az iparra és a kereskedelemre

Ennek a súlyos helyzetnek néhány jellemző példáját jelentik Aradról.

Az aradi Tébe kötöttzövő-gyár már a legközelebbi jövőben kénytelen beszü-

A szatmári kisiparosok és kiskereskedők önszegélyző egyesületének közgyűlése. Szatmári tudósítónk jelenti: A szatmári kisiparosok és kiskereskedők önszegélyző egyesületének hatodik közgyűlést nagy érdeklődés mellett tartották meg. Grosz Izidor elnök megnyitó beszédében bejelentette, hogy a már tervbevétt aggenházait ez évben fej fogják állítani. Utána Schwartz Samu ügyvezető titkár tartott beszámolót, majd Grünberger Sámuel, az aggok menházának elnöke emelkedett szólasra és bejelentette, hogy az aggenház ügye a legjobb uton halad a megvalósulás felé. Erre a célra már önkén-

tetni üzemét, mert a külföldi nyersanyag beszerzés lassúsága miatt raktárai kiürültek. Hasonló a helyzet a Cucirini Pisa féle céma gyárbán is, amely a nagy olasz cérnagyár fiókja.

Az Aradi Textilgyár Rt., amely Arad egyik legnagyobb üzeme, szintén abban a veszedelemben forgott, hogy üzemét beszünteti. Sok-sok munkásalád maradt volna kenyér nélkül, csak azért, mert a kontingentálás előkészítetlen volt. A gyárnak 10 vagon nyersanyaga érkezett külföldről az aradi várhoz. A gyárnak sürgősen szüksége volt a nyersanyagra, ezzel szemben a kontingentálási bizottság intézkedése egyre késett. Az aradi vámhivatal pénteken telefonon megkereste a kontingentálási bizottságot.

A bizottság a helyzetre való tekintettel a gyárnak táviratilag küldte meg az engedélyt.

Az esetet, mint precedenst tartottuk érdekesnek feljegyezni. Ha a kontingentálási bizottságban mindig ennyi belátás lesz, akkor a törvény hiányosságait át tudják a jövőben is hidalni.

tes adakozásból 25 ezer lej folyt be. Fel-szólít az elnök mindenkit, hogy e nemes célra tehetsége szerint járuljon hozzá. Dr. Fischer József, az egyesület ügyésze a Zsidó Árvagondozó nevében két komplett ágyat ajánlott fel az aggok menházának. Mermelstein Zoltán, a Zeiri Mizrachi nevében jelenti be, hogy egyesülete egy-egy rendezvényvel hajlandó hozzájárulni az aggenház fenntartási költségeihez. Ezután a választásokat ejtették meg, de a közgyűlés bizalma teljes mértékben az eddigi vezetőség mellett nyilvánult meg és bár a vezetőség mandátuma már lejárt, újból a régi vezetők

segét választották meg az önszegélyző egyesület élére. Ezzel a gyűlés végetért.

Fűszerkereskedők közgyűlése. A Kolozsvári Kereskedő Tanács (Sfatul Negustoresc) fűszer- és vegyeskereskedő szakosztálya vasárnap, január 8-án d. e. 10 órakor taggyűlést tart, amelyen a szakmát érdeklő, égetően fontos és sürgős kérdések kerülnek tárgyalás alá, mint italméresi, cukor ügy, stb. A szakosztály vezetője ezúton is felkéri az összes fűszer- és vegyeskiskereskedő kartársakat, hogy a taggyűlésen kivétel nélkül vegyenek részt. A taggyűlést a Sfatul Negustoresc P. Cuza Voda 5, I. em. 9. szám alatt, az Iparkamara új palotájában tartják meg.

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári helyi csoport gyűlése. A Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja január 4-én, szerdán este tartotta választmányi gyűlését. Az elnöki megnyitó után Strausz Béla titkár referált a tisztújító közgyűlés kérdéseiről. Előterjesztést tett a napirendre vonatkozóan, majd egy külön bizottság kiküldését javasolta, melynek feladata kell legyen az új munkakévre a mozgalomtól eddig távolálló fiatal és aktív munkaezőknek minél nagyobb számban való eredményes bevonása. A választmány e javaslatra Weinberger Nándor, Ir. Dénes László, Dux Manó és Reichenberger Aladár álló előkészítő bizottságot delegálta. A közgyűlés idejét a választmány január 14-én határozta meg. Utána a választmány a január 8-án nagyintézőbizottsági gyűlés aktuális kérdéseit tárgyalta. Ezek közül a legfontosabb az allijah, illetve a Palesztina Hivatal kérdéseit, melyről dr. Weisz Fülöp tartott referátumot. Előadását élénk vita követte, majd a választmány egyhangulag elfogadta a betervezett határozati javaslatot, melyet a Nib. elé fog terjeszteni és melyben élönlken tiltakozik a kolozsvári helyi csoport a certifikátoknak a bukaresti Palesztina-bizottság által legutóbb történt szétosztása ellen. A határozati javaslat ezen eljárásban egy jogfosztást lát és követeli ennek orvoslását, elsősorban pedig az önlálló erdélyi Palesztina Hivatal működésének elismerését. Reichenberger Aladár tartotta meg ezután referátumát a helyi csoport helyzetéről, melyet a választmány helyeslőleg vett tudomásul. Danzig Hillél a Bné Jisráél diakmozgalm erkölcsi és eszmei támogatásának ügyét javasolta a Nib. elé terjeszteni, majd dr. Krémer Armin a diakotthon évi költségvetését ismertette és ugyancsak javasolta annak elfogadását kéri a Nib.-től. Propozálta továbbá, hogy a Zs. N. Sz. a cionista diákság számára négy téma körből álló pályamunkát tűzzön ki az erdélyi cionista és zsidó kisebbségi élet szellemiségének emelése érdekében. A választmány mindkét propozíciót elfogadta és a határozati javaslatot a Nib. elé fogja terjeszteni. Ezután dr. Szőnyi Géza tartott előadást „A cionisták szerepe a zsidó közéletben” címen, melyben érdekesítő módon és precízen körvonalazta azokat a kulturális és gazdasági feladatokat, melyek az Erdélyben működő különböző zsidó testületekben és szervezetekben a cionista ideológia és célkitűzések szempontjából fennállanak. Határozott vonásokban mutatott rá az ezen közületekben résztvevő cionisták pártkötőességére és kifejtette, hogy az utóbbi időben ezen a téren a cionisták részéről több és súlyos mulasztás történt. Javasolta, hogy a kérdéssel részletesen akár a Nib., akár a legközelebbi országos konferencia foglalkozzon.

Mil

CU

Bucures Kelet tud irat kérd hoz és a alkalmáb Octavian, nem időz rosbán a ne midőz földön. A ges a vála mentuma zik a kel zetöpoliti máival sz A korm intézte a fontos üg elén állva szok:

Maniu — Mint gyok hiva oldásokat, vitására és jó rom azt válas nem isme sejtően és elébe, mi találynk l ben, hogy len veszed len akara áldozatok örizzük, a vót illetöl

Ghelveg niszter:

— Ne van a ne gi válság a paraszts vé teszi, h meljünk merlegiünk teszi lehe várhasuk tura megv keresked tok össze szembesz ez a rezis lezállított fizetni am ral egyenl sen fogyas energiájú esetre agg — A párv te a folyó ti megold problémái lme a vál

— Azt élünk min kül hogy nak azzal zek ezek a löen a me roikusok — Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

— Ma n oldanunk kérdését, dálásával, szág gazd hogy egy luzióban ruháját r

Milyen megoldásokat ajánl a válságra, politikai vezér ur?

Maniu, Duca, Ghelmegeanu, Argetoianu és Lupu újévi nyilatkozatai

Cuza el akarja osztani a zsidókat Palesztina, Uganda és Madagaszkár között

Bucuresti-Bukarest, január 7. (Az Uj Kelet tud.) Az egyik bukaresti folyóirat kérdést intézett a kormány tagjaihoz és a pártvezetőkhez az ujesztendő alkalmából. *Averescu* és *Jorga*, *Goga*, *Octavian*, *Georghie Bratianu* és *Iunian* nem időzött ebben az időpontban különben a kormánytag pedig öt tagja nem időzött ebben az időpontban különben. A körkérdésre így csak részleges a válasz, amely mindenestre doku mentuma annak, hogy mennyire hiányzik a kellő orientálódás az ország vezetőpolitikusaiból a ma súlyos problémáival szemben.

A kormány tagjaihoz azt a kérdést intézte a folyóirat, hogy melyek azok a fontos ügyek amelyekkel reszortjuk élén állva foglalkoznak. Ime a válaszok:

Maniu optimizmusa

Maniu Gyula miniszterelnök: — Mint a kormány elnöke arra vagyok hivatva, hogy alkalmazzam a megoldásokat, amelyeket a helyzet megjavítására találunk. En, mint pártvezér és jó román, kötelességem tartom azt válaszolni hogy bár a jövő titkai nem ismerő emberi természet mitsem sejtően és aggódva néz az ujesztendő elébe, mi románok elegendő támogatást találunk lelkiünkben és bizalmat ereinkben, hogy szembeszálljunk az ismeretlen veszedelmekkel; az a megdönthetetlen akarat pedig, hogy a kimondhatatlan áldozatok árán realizált egyiséget megőrizzük, a legbiztosabb garancia a jövőt illetőleg.

„Kitartunk a paraszok rovására”

Ghelmegeanu földmívelésügyi miniszter:

— Negyvenötmilliárdos hiányunk van a nemzeti jövedelemben a gazdasági válság kitörése óta. Kitartunk mégis a parasztság kitartása révén ami lehetővé teszi, hogy rentabilitás nélkül is termeljünk és fentartsuk kereskedelmi mérlegünk aktivitását. Ugyancsak ez teszi lehetővé, hogy összeomlás nélkül várhassuk meg a kedvezőtlen konjunktúra megváltozását. Amikor nagy ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági vállalatok összeomlanak, a mi parasztunk szembeszáll a krízissel. Mindenesetre ezt a rezisztenciát a parasztság mélyen leszállított életstandardjával kell megfizetni amely egyes helyeken a nyomorral egyenlő. Vagyis kitarunk, de bünyösen fogyasztjuk a paraszti tömegek élet energiájának élő anyagát ami mindenestire aggasztó.

A pártvezetőkhez azt a kérdést intézte a folyóirat, hogy tudnak-e gyakorlati megoldásokat ajánlani a jelen nagy problémáira és melyek volnának azok. Ime a válaszok:

Argetoianu:

— Azt mondani, hogy nehéz időköt élünk mindennapi szólásmód lett anélkül hogy az emberek tisztában volnának azzal hogy csakugyan milyen nehéz ezek az idők és hogy ennek megfelelően a megoldásoknak is mennyire heroikusoknak kell lenniük.

— Ma midőn habozás nélkül meg kell oldanunk a termelés revalorizálásának kérdését, az adósságpaszszivumok likvidálásával, amely megbénítja az egész ország gazdasági életét mit látunk? Azt, hogy egy rövidlátó politika abban az illuzióban ringatja magát, hogy Arvinte ruháját reparálni lehet s hogy a jelen

követeléseit veszélytelenül fel lehet adni egy túlhaladott jogi ideológia oltárán. A legjobb amit ettől az évtől kívánhatunk az, hogy szabadítson meg ennek a politikának a csapásától s a kormányzást kizárólag a gazdálkodás szolgálatába állítsa.

Dr. Lupu:

— A kérdés olyan általános, hogy válaszképpen egy egész kötetet kellene írnom amelyhez, nem tudom, hogy megvan-e az illetékeségem, de egész biztos, hogy nincs meg az időm. Mindenesetre a politikus számára nincs olyan nehéz helyzet, amelyre nem volnának megoldásai. Am ezeket a megoldásokat megtartom magamnak hogy majd akkor éljek velük, ha kormányra kerülök.

Duca:

— Az újévi nem tulságosan örvendő, tes perspektívákkal indul. Ellenkezőleg úgy a bel, mint a külpolitikai helyzet komoly aggodalmakra inspirálnak. Benn a válság és a fejetlenség erősebbek mint valaha. Kint a revizionista tendenciák és a bizonytalanság uralkodik a helyzetet. Kivánatos volna, hogy Románia minél előbb rendbehozza belpolitikai helyzetét hogy azután hozzáláthatson a külpolitikai kérdések megoldására.

Cuza örökös refrénje

Az anket során megszólalt végül a kitűnő Cuza professzor is, Az antiszemita vezér az ujesztendőre is csak ugyanazt papolta el, amit a zsidókérdéssel kapcsolatosan már annyit évtizedek óta

megállás nélkül és a komikumba fullóan ismételt:

— Vasile Conta a mi nagy filozófusunk mondotta már előttem: Ha nem fogunk küzdeni a zsidó ellen, a román nemzet nem maradhat fenn. *Petre Carp* is megmondta: „A zsidók veszedelmet jelentenek számunkra.” Holott *Carp* nem is volt antiszemita. A zsidók elleni harcunk problémája eredetileg faj-kérdés. Akciójában vallási kérdés, hatásaiban gazdasági és kulturális probléma megoldása pedig politikai kérdés. Mondják meg önök is, vajjon Beszarábia, Máramaros, Bukovina és Észak-moldova Romániának nevezhető:

— Romániát csak úgy lehet a románoknak visszaadni ha a keresztény szellemben és a nemzeti eszmében jellemeket nevelünk. Ez a mű az egyház, az iskola és a hadsereg feladata, amelyeket meg kell övni minden befolyástól és érintkezéstől a zsidó elemmel szemben, amelyet viszont részint Palesztinába, részint pedig Ugandába kell küldeni, vagy Madagaszkárba ahol szigorú őrizet alá helyezendők hogy egyetlen egy se jöjjön vissza onnan.

— A három délibáb: a békeszerződések, népszövetség és lefegyverkezés helyett álljon inkább előtűnk a három realitás: a revizionista Magyarország, a lesbenálló Bulgária és Szovjetország, amely Damokles kardként függ a kis Románia fölött, amelytől Beszarábiát kéri. Az én megoldásaim tehát: „erősítsük meg az egyházat, az iskolát és a hadsereget.”

hitelezőt képviselt, megállapítja, hogy a mostani helyzetben három lehetőség adódik kibontakozásra. Az első szerint a bank kérje a fizetési ráták meghosszabbítását, a második szerint a pénzügyet új feltételekkel új kényszermegyezséget kér, a harmadik szerint a hitelezők kéri a bank ellen a csődöt, Molnár dr. kijelenti, hogy minden kibontakozást elfogad, csak a csőd ellen tiltakozik.

A vegyesbizottság nevében dr. Ligeti Sámuel reflektál a felszólalásokra; megállapítja, hogy a bank jóhiszeműen járt el, amikor három évre száz százalékos kvótát ajánlott fel, a rossz viszonyok azonban felborították az egyezményt. Bejelenti, hogy a vegyesbizottság lépéseket tett a törvényeszkén arra, hogy a bank vagyonát a hitelezők között egyenlő arányban osszák fel. A hitelezők elvben hozzájárultak a kibontakozási tervhez és egyben elfogadták Molnár dr. ama indítványát is, hogy csődöt semmiesetre sem kérnek.

Eltemették Coolidge-t, Amerika váratlanul meghalt volt köztársasági elnökét

Hoover harmincnapos országos gyászt rendelt el. Coolidge holttestét felboncolták

Newyork, január 7. Northamptoni viszályosságában váratlanul meghalt Calvin Coolidge, az Egyesült Államok volt elnöke, Hoover elődje az elnöki méltóságban. Coolidge nem volt különösen színes egyéniség. Mint közismerten szófukar ember, nem is nagyon kereste a népszerűséget, mégis az Egyesült Államok talán legnépszerűbb embereként halt meg. Mert az ő elnökségéhez fűződött a prosperitá, a háború után következő legnagyobb amerikai jólét korszaka, mely Hoover elnökségének kezdetén, mintha elvágta volna, hirtelen megszűnt és szinte rohamosan a legnagyobb gazdasági válságba csapott át.

Calvin Coolidge különben egész pályafutása alatt a szerencse gyermeke volt. Sok tekintetben meg is érdemelte ezt a szerencsét, mert egyénileg a legtisztább karakterű amerikai politikusok közé tartozott. Mint szegény farmer fia indult pályafutására és szabad idejében hogy eltarthassa magát, farmer munkát végzett akkor is, amikor az egyetemre került. Ügyvéd lett, majd Massachusetts állam kormányzója, ahol egy rendőrsztrájk alkalmával nagy eréllyel állította helyre a rendet. Mint a rend emberét jelölte 1924-ben a republikánus konvent alelnökjelöltnek Harding elnökjelölt mellett. Harding elnökségének első két éve után meghalt és Coolidge újabb választás nélkül az Egyesült Államok élére került. Mint elnök, erős kézzel vetett véget a Harding kormányzata alatt elharapódzott korrupciónak, ami hozzájárult népszerűségéhez, mely a meginduló óriási prosperitási jegyében amugy is rohamosan emelkedett. A következő választáson újra elnökké választották, de ennek lejártával a másodszori megválasztást már nem volt hajlandó elfogadni, hanem eszedenen viszályt szavonult northamptoni farm-házába. Itt a nevéhez fűződő legendához hiven, nagy egyszerűségben élt és eszedenen halt meg most, hatvan éves korában.

Újabb jelentés szerint szombaton a massachusettsi Northamptonban eltemették Coolidge-t. Temetésén hatalmas tömeg vett részt. A temetést megelőzőleg felboncolták holttestét, mert nem látták bizonyítva, hogy természetes halállal halt volna meg. A boncolás eredményéről még nem tettek közlést.

Hoover 30 napos országos gyászt rendelt el Coolidge volt elnök elhunytá alkalmából.

— Kóser csemegegyártó gyár létesült Storóinetzben. A storóinetzi Flondor-féle uradalomban egy svájci sajtzakember vezetésével sajtgyár létesült, amely kiváló emmenthalit és egy az emmenthalivaj teljesen egyenrangú márkát, a Flondor-sajtot gyártja. A gyár a storóinetzi rabbinátus szigorú felügyelete alatt hecserral dolgozik. Más bel- és külföldi gyárakkal szemben a Flondor-gyár saját, állandó állatorvosi felügyelet alatt álló tehenészetéből kapja a tejet, úgy, hogy sajtjuk magas zsirtartalma és rendkívüli izletessége mellett a legkövetesebb higiéniaiával készül. A főlárus-tóhely a fentirt uradalomban van. Lerakatok az ország minden nagyobb városában. Cluji lerakot Fényes Lipótnál, Str. Paris 38. sz. alatt van.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETEN

Papen Kölnben Hitlerrel szövetségelt Schleicher tábornok eltávolítására?

A szociáldemokraták fenntarítják a puccsvádakat Papen ellen. Papen cáfol, a nemzeti szocialisták szintén

Berlin, január 7. Németország politikai köreiből a megdöbbentő szenzáció erejével hatott a „Tägliche Rundschau”, majd a „Berliner Tageblattnak” az a szenzációs híradás, mely szerint a napokban Papen volt kancellár Kölnben Hitlerrel találkozott és ott — a rajnai nagyiparosok kezdeményezésére — arról tanácskoztak: hogyan lehetne a Stahlhelm-szervezetet felhasználásával Schleichert eltávolítani a kancellári székből és utána egy Papen-Hitler diktatúrát inaugurálni.

A fenti lapoknak ez a leleplezése óriási konsternációt keltett Németország belpolitikai köreiből. A puccskészülődésekről szóló hírek olyan izgalmat keltettek, hogy a nemzeti szocialisták Hitler támogató sajtója szükségesnek látta kategorikusan cáfolni a Schleicher személye ellen irányuló tanácskozások megtörténtét.

Egyidejűleg Papen is megeáfolta a Schleicher személye ellen irányuló kampányról szóló híreket, azt hangoztatva, hogy a kölni találkozás közte és Hitler között egészen véletlenül történt.

Ezzel szemben a szociáldemokrata sajtó fenntartja azt az értesülést, hogy Papen és Hitler kölni találkozása Schleicher eltávolítását célozta. Ez érdekelte most azért vizakoznak, mert a találkozás híre nyilvánosságra került. Papen egyébként hétfőn Berlinbe érkezik.

Egyidejű jelentés szerint Schleicher kancellár tárgyal Braun porosz miniszterelnökkel porosz költségvetési kérdésekről, mert a költségvetés a tartománygyűlés előtt a lipsei döntés értelmében a Braun-kormányra kell képviselnie.

A hitelezők békésen akarnak megegyezni a fizetésképtelen Temesvári Polgári Takarékpénztárral

A betétesek értekezlete elhatározta, hogy csődöt semmiesetre sem kérnek a bank ellen

Timisoara-Temesvár, január 7. (Az Uj Kelet tud.) A Temesvári Polgári Takarékpénztár három évvel ezelőtti fizetésképtelenné vált. Az akkori katasztrófális bankrön tette tönkre a pénzügyet, mely hitelezőinek és betéteseinek három év alatti fizetendő 100 százalékos kielégítést ajánlott fel. A bank a fizetésképtelenség kimondásakor aktív volt, a szakértői bizottság megállapítása szerint ugyanis 120 millió passzívával szemben 144 millió aktívával rendelkezett. Ekkor a bank élére az igazgatóság és a hitelezők bizottságának tagjaiból komitő került, mely megkezdte a kinnlevéségek behajtását és

az ingatlanok értékesítését. Ebből megkezdtek a betétesek kifizetését is és az elmúlt év alatt 52 millió lejt ki is fizettek. A közben pusztító gazdasági krízis miatt ugyanis a bank inkasszója lehetlenné vált és többet fizetni nem tudott.

A bank helyzetének tisztázására a vegyesbizottság péntekre gyűlést hívott egybe, mely a bank helyiségében igen sok betétes közbejöttével zajlott le. Elsőnek Reitzer István betétes szólalt fel, aki az kövtele, hogy a bank ügyeibe a jövőben minden betétes betekentést nyerjen. A gyűlés az indítványt elfogadta. Ezután dr. Molnár Gyula, aki a gyűlésen több

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-elemet használjon!

használgon!

Dr. Perl Otto tudományos kísérletei alapján készült

Perlott fogpaszta, fogpor, szájvíz és drageé máris mindenkit meghódított

Megkerült a kínaiak eltűnt nemzeti hőse

Ma tábornok álnév alatt az orosz internálótábor foglya. A japánok kérték kiszolgáltatását, de a szovjetkormány megtagadta

London, január 7. A múlt év nyarán a japánok azt jelentették, hogy Ma kínai tábornok, a Mandzsuriában harcoló kínai felkelő csapatok vezetője hősi halált halt. Kínai részről nyomban kételkedéssel fogadták ezt a hírt, mert ismerték a rendkívül ügyes generális, aki önmagát nevezte ki hadvezérré, de akinek nevét, személyét, tetteit és harcát különös miszticizmus vette körül. To kióban viszont a halálhír leirhatatlan örömet keltett. Az egész város örömmámorban uszott és a távirat megérkezése napján a japán nacionalista tömegek zászlós, lámpiósos felvonulásokat rendeztek. Nem sokkal később kiderült, hogy Ma nem esett el, állítólagos halála után is többfelé látták, majd később eltűnt szem elől és titokzatosság vette körül hollétét.

Csak mostanában derült világosság a titokra. Az eltűnt kínai generális Szibériában, Tomszk közelében megtalálták. Az oroszok által internált kínai csapatok között van Ma is. Japán kérte ezeknek a kínai csapatoknak a kiszolgáltatását, de a kivánságot Oroszország edutasította. Csak később derült ki, hogy Ma tábornok is a kínaiak között van, de álnév alatt. Amikor ez kitudódott, am andzsu kormány a japán külügyminisztérium közvetítésével szintén kérte a generális kiadatását a szovjetkormánytól s ezuttal közönséges büntetéselemények elkövetésével vádolja a tábornokot. A mandzsu kormány állítja, hogy Ma tábornok 1931-ben, amikor Mandzsuriát a japánok elfoglalták, hatalmas összeget elikkasztott. A jelek arra vallnak, hogy Oroszország ezuttal is visszautasítja a kiadási kérelmet.

Ma tábornok személyét és egész életét valóságos legendakör veszi körül. Elestekben emlékeztet a renaissance-kor hadvezéreinek az életére. Ma tábornok teljes nevén Ma-Csan San, már kora ifjúságától kezdve harcban állt a kínai tábornokokkal és kínai, valamint mongol rablóbandákkal. Ma még ma is fiatalember, 1890-ben a kínai Human tartományban született, apja szegény paraszt volt. Tizenhét éves koráig szüleinek segített kis gazdaságukban, ekkor azonban megunta a földművelést, két és ötven tagú rablóbandát szervezett, amelynek élén Mandzsuriába vonult. Ebből az ötven emberből később valóságos hadsereg fejlődött, amely Ma nevét ismertté és rettegetté tette. Ma felvette a tábornoki címet, katonaságnak deklarálta rablóbandáját és elismertette címét a Mandzsuriában működő kínai hatóságokkal is. Egyike lett azoknak a tábornokoknak, kik a kényükre kedvükre kiszolgáltattott fegyvertelen tömegeket kizsákmányolják. Néhány évvel ez előtt a kínai kormány Ma tábornokot az orosz határ közelében fekvő Heilung Kiang tartomány kormányzójává nevezte ki és ezt a tisztséget egészen a japánoknak Mandzsuriába történt bevonulásáig viselte.

Nemzeti hőse és felszabadító

A japán-kínai konfliktus kitörésével megváltozott a helyzet. Amikor a japánok bevonultak Mukdenbe és az ottani arzenált kifosztották, Csang-Su-Liang marsall, Mandzsuriát akkori kormányzója megtiltotta csapatainak, hogy szambeszálljanak a japánokkal, mert a Népszövetség beavatkozásában reménykedett. A japánok azonban nem sokat törődtek a Népszövetséggel, hanem megvesztegettek néhány kínai tábornokot s csaknem ellenállás nélkül elfoglalták Mandzsuriát déli részét. A japán csapatok Csiesikarhoz közeledtek, ahol a kínai főparancsnokság központja volt. Minden elveszettnek látszott már, amikor váratlanul felbukkant egy fiatal, alig ismert tábornok, Heilungkiang kormányzója, Ma generális. Ez a fiatal tábornok kijelentette, hogy minden tilalom ellenére szembeszáll a japánokkal. Összevívította csapatát és védelmi állást foglalt el a Noni folyónál. Itt ját

szdott le azután az első nagy ütközet a kínaiak és japánok között. Ma tábornok ugyan vereséget szenvedett, de csak háromheti elkeseredett küzdelem után. Ez az ütközet bebizonyította, hogy a kínaiak is tudnak harcolni és az ellenszégülés jel volt az ellenállásra egész Északmandzsuriára számára. A példán felbuzdulva két másik kínai tábornok, Van De-Lin és Li-Tu is elhatározta, hogy szintén felveszik a harcot a japánokkal. Önkéntesekből újabb csapatokat toboroztak, ezeket kiképezték és megkezdtek a guerilla harcot. Ez az újabb ellenállás nem hozott ugyan sok sikert a kínaiaknak, de arra kényszerítette Japánt, hogy újabb és újabb hadosztályokat küldjenek Mandzsuriába. A hadjárat költségei növekedtek és a japán kormány kénytelen volt hadikölcsönt felvenni. Az a japán kivánság, hogy Mandzsuriát kevés katonasággal és kevés pénzzel verjék le, hű ábrándnak bizonyult.

Megszökök Mandzsuriát hadügyminisztere

Ma tábornok, aki az egész változást előidézte, felismerte, hogy ilyen módon nem tudja feltartóztatni a japánok felvonulását és ezért új taktikához folyamodott. Amikor a japánok Mandzsuriát

ban megalapították az új köztársaságot tárgyalásokba bocsátkozott a japán tábornokokkal és a japán orrmány szolgálataiba lépett át. Erre kinevezték az új állam hadügyminiszterévé és a japánok akik jól meg is fizették a szolgálatait, egy lépést sem tettek Ma tábornok támaszai nélkül.

Egy napon azután eltűnt a hadügyminiszter. A mandzsu kormány és a japánok kommuikét adták ki, amely szerint Ma tábornok hirtelen megbetegedett. Ez is egyike volt a sok valótlán jelentésnek, mert Ma tábornok Charbinba ment és megszervezte ott a japán ellenes ellenállást. Charbinban merény letét kíséreltek meg ellene, de ez nem sikerült, csak egyik alvezérét ölték meg. A generális ezután Sacharinba ment és kiáltványt intézett a kínai tábornokokhoz és a Mandzsuriában élő kínai néphez. A kiáltványban kijelentette, hogy csak azért lépett az új mandzsu kormány szolgálatába, hogy megállapítsa, milyen mértékben áll az új kormány a japánok befolyása alatt. Ez a különös puccs egyszerre nemzeti hőssé tette Ma tábornokot. Főparancsnok lett az összes japánellenes csapatoknak és rövid idő alatt sikerül egész Északmandzsuriát megszóstitania a japán uralom ellen. De még ilyen módon sem sikerült hosszabb ideig megakadályozni a japánok előnyomulását és egyik veszített ütközet után kénytelen volt csapataival együtt orosz területre menekülni.

Ma tábornok az oroszok internáltja, de könnyen leheséges, hogy valamikor még igen nagy szerepet fog játszani Kína történetében. Könnyen érthető tehát, hogy a japánok és a mandzsu kormány olyan nagyon kívánják kiadatását.

GINNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Az ördög éjszakája. Az amerikai filmgyártmányok egyik legsikerültebb remekét mutatta be a Corso filmszínház f. hó 6-i premierje alkalmával fenti cím alatt és míg az összes filmeknél a közönség véleménye mindig megoszlik, talán az utóbbi időben bemutatottak egyike sem találkozott olyan osztatlan elismeréssel, mint ez. Az angolok legkiválóbb jellemszínésze, Harles Laughton, továbbá Marlene Dietrich riválisa, Tallulah Bankhead és Gary Cooper a játékszín művészet olyan maximumát nyújtják, hogy örökre bevések magukat azoknak az emlékezetébe, akk ezen filmet végignézték. A darab mindvégig fokozott cselekményeivel állandó izgalomban tartja a nézőt.

A Magyar Színház heti műsora

Vasárnap délelőtt 11-kor: Hamupipőke. (Gyermekelőadás, Nagyon olcsó mozihelyiségekkel, Sorozatszám: 32.) Hétfőn este 9 órakor: Irja hadnagy. (Meller Rózsá kivételes s'kerü szatirája, 4-edeszer. Sorozatszám: 33.) Kedden este 9-kor: Édes ellenség. (Bónyi Adorján nagyszerű vígjátéka. előszőr. Rendező: Földényi László. Sorozatszám: 34.) Szerdán este 9-kor: Édes ellenség. (2-odszor. Demkó Irén szerződtetési bemutatkozása. Sorozatszám: 35.)

Az Opera műsora

Vasárnap, jan 8 (este): A denevér. Hétfő, jan. 9: Szünet. Szerda, jan. 11: Sámson és Delila. (P. Sefánescu-Goangá fellépésével.) Péntek, jan. 13: Andre Chenier. Vasárnap, jan. 15 (délután): A cigánybáró.

CORSO-MOZGO műsora

Az ördög éjszakája. Gary Cooper, Tallulah Bankhead, Harles Laughton.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara) palotájában) Vasárnap d. e. 11-kor: Verduni pokol, 10 és 15 lejes helyérek. Ma: Quo vadis? Minden idők legnagyobb hangosfilmje. Emil Jannings mint Nero császár.

URANIA-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Grand Hotel, Legutóbbi évek legnagyobb slágere. Főszerepekben: Greta Garbo, John, Lionel Barrymore, Joan Crawford, Wallace Berry, Lewis Stone. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirodó. Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor: Serpent X. Ivan Mosjoukinnal.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9-kor, hétfőn 3, 5 és 7-kor: Kiki. Egy szemtelen kőristány karrierje. A főszerepekben: Anny Ondra és Hermann Thimig. 13-án: Orlov. A főszerepekben: Liane Haid és Ivan Petrovich.

SELECT-MOZGO műsora

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Hétfő 3, 5, 7 és 9 órakor: Szerlem és trombitaszó. Kiváló uniformis operett. Főszerepekben: Eggerth Martha, Verbes Ernő, Georg Alexander, Félix Bressart. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirodó.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, január 8.

Bukarest, 19.40: Grammofón. 20: Lortzing: A fegyverkovács. Budapest, 9: Hírek, kozmetika. — 11: Egyházi zene. Utána pontos időjelzés, időjárás, majd zenekari hangv. 2: Grammofónhangv. 3: A földművelésügyi min. előadása. 3.45: Szabadgyetem. 4.30: Pontos időjelzés, időjárás. Majd katonazene. 5.35: A szép juhásznő kocsmárosa. 6: A Magyar Zenebarátok Egyesületének hangversenye. 7.10: A makrancos hölgy, vigjáték. 9.15: Cigányzene. 10: Pontos időjelzés, időjárás. 10.30: Jazz. Bécs, 19.20: Zongorahangv. Berlin, 19.30: Offenbach operett. Breslau, 20: Ka-onazene. Heilsberg, 18: Zongoraverseny. Lipse, 20.15: Részletek Mozart operáiból. Stuttgart, 19.20: Grammofón. Varsó, 21.30: Szopránadalok, gitárkísérettel. Miláno, 20.30: Opera. Róma, 20.45: Zenés komédia. Prága, 20: Szimf. hangv. Pozsony, 18: Szólisták hangv. Osló, 20: Franck opera. Stockhol. 19: Finn románcok. Hétfő, január 9. Bukarest, 19.40: Grammofón. 21.15: Balalajkazené. 21.45: Hírek. Budapest, 9.15: Hangv. 12.05: Zenekari hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. 3.30: Diákféltóra. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Cigányzene. 6: Német nyelvtanítás. 6.30: Grammofónhangv. 7.30: Filharmónikus hangv. ismertetése. 7.40: Filharmónikus hangv. 9: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz. Bécs, 20: Hangok a régi Bécsből, szoprán, tenorékkal és zenekarral. Berlin, 19.15: Szór. zene. Heilsberg, 19: Dalok és áriák. Stuttgart, 19.30: Híres koloratúrénekek nők grammofónlemezei. Varsó, 20: Gilbert operett. Miláno, 20.30: Kamarazene. Róma, 20: Grammofón. Prága, 20.35: Strauss dalok. Pozsony, 18: Hegedű és zongora.

Pályázat

A tárgy-muresi izr. hitközségnél egy שיר בעל חפה בעל קורא ומתהל állás kerül betöltésre. Jóhangv lehetőleg negyven éven aluli, vallásos életű pályázók, kik román állampolgárok és 3 elismert rabbitól képsítéssel bírnak, küldjék be bizonyítványmásolatokkal felszerelt és a családi állapot megjelölése mellett pályázatukat 1933 január hó 15-ig. Fizetés megegyezés szerint. Uti költség megtérítésére csak meghívottak tarthatnak igényt. Tárgy-Mures, (St. Gen Grigorescu 22) 1932 dec. 27. **Az Elnökség**

APRÓ HIRDETÉSEK

Intelligens, fiatal, szolid zsidó urileány háztartás vezetésére vagy gyermekek mellé ajánlkozik ortodox uriházhoz. Szíves megkereséseket „Otthon” jellegére a kiadóba kér.

Keresek tiszta, könnyen fűthető, kicsi butorozott szobát. Lehetőleg konyahasználattal. Ágynemű van. (Nem nagyon messze a központtól). Ajánlatokat kérek levélben a kiadóhivatalhoz „Pontos fizető 500” jellegére. — Keresek ugyanilyen feltételekkel egy nagyobb, elegánsabb szobát. Konyahasználat helyett lehetőleg fűrdőszobahasználattal. „Pontos fizető 700” jellegére.

VARRÓNÓ, elsőrangú francia- és angol munkás vállalkozó olcsón a legkülönböző fazonok készítését, csakis saját lakásán: Cal C. Victoriei 139. sz. (hátsó udvarban.)

Mindenes munkát is végző zsidó főzőnő keresünk kóser háztartáshoz. Cím a kiadóban.

Társ kerestetik egy nagyobb városban levő készen felszerelt, működési engedéllyel ellátott cétyárhoz. Esetleg béreadó. Reismann Al Cluj, Regele Ferdinand 62.

Havi 20 lej díjért ingyen orvosi és ügyvédi tanácsban összes bevásárlásainál, szórakozásainál, utazásainál kedvezményben részesül, ezenkívül hó végén 500, 300 vagy 200 lej prémiumban is részesülhet. Érdeklődők, ügyvédek, orvosok, üzletszerzők, kereskedők, iparosok, muzsikusok, szállodák, éttermek, autobuszkoncessziótulajdonosok felbőlyegzett válaszborítékkal forduljanak „Opis”-hoz Cluj, Regina Maria 15.

Értesítés

Somlyainál, Str. Iuliu Maniu 7., ahol e hó 15-től többszáz darab ki nem váltott kép, festmény, gobelin, rajz, karikatúra s színnyomatok rendkívül olcsón az udvaron kiárusítva lesznek.

Rámák már 5 leltől kaphatók

(S) Minder fil Életében egy ily Emil

—Az új dók. Közö kormány amelynek gár tartozó öleli a sz nemzeti é hogy a pá nyul, akik elhelyezke neráció kö tott helyze ez a jogfo sülni fog vetkezébe az ügyben hatóságok

— Félte Bukares B asszony B kos péntel vel, aki r ségi jelen után a fé szony elk mot ivott. nal értesít lottak a h poiban a tottak az

Hutchi

— Müktálya. A felhívja a és torná órákat m csütörtök tus kollég rendes ó szakavatot

— Orvos rendezés 21., I. ala geknek na

— Egy mót. Pári ezeltől kü tult el eg leánygyer hagyták a aludt. Egy tott ajtón gami kez felébredt. a házbeli szerencsés esőhöz fu csecsemőt

— Ha ságban és ved, ha h fájás ki gyomorra „Ferenc J szüneti a hártija a gyógyítás hogy ob csatorna származn beváltak. A szertárak tekben ka

— A f unioról. k pok nyug albán vá ügykezet ugy véli, m'esetre sok poz nek meg goszláviá azt hiszi és tanác mert tud ténék az azokat a bánia vis

HIREK

Allandóan zsufolt házak előtt fut

QUO VADIS

(Sienkiewicz regénye után)
Minden idők legnagyobb hangos filmje a Royal-mozgóban.
Életben csak egyszer van alkalma egy ilyen monumentális filmet megnézni!
Emil Jannings mint Nero császár.

— Az új orosz passzus-rendszer és a zsidók. Közölte az Uj Kelet, hogy a szovjet-kormány legutóbbi rendeletet adott ki, amelynek értelmében minden szovjetpolgár tartozik passzust szerezni, amely felöleli a személyi adatokat kívül az illető nemzeti és szociális vonatkozásait. Minthogy a passzus bevezetése azok ellen irányul, akik az iparosításban nem tudtak elhelyezkedni és minthogy a régebbi generáció közül a zsidók nagyrésze jogfosztott helyzetben van ma is, bizonyos, hogy ez a jogfosztottság még jobban érvényesülni fog ellenük a passzus-rendszer következtében. Hír szerint az angolok ebben az ügyben interveniálni fognak a szovjet hatóságoknál.

— Félteékenység miatt lysoformot ivott. Bukarestből jelentik: Trote Arsenescu asszony Bulev. Pache 96. szám alatti lakos péntek délelőtt összeveszett a férjével, aki már hosszú idő óta féltekegységi jeleneteket rögtönöz. A veszekedés után a férfi elment hazulról és az asszony elkeseredésében 50 gram lysoformot ivott. A házban lakó szomszédok azonnal értesítették a mentőket, akik kiszállottak a helyszínre és életveszélyes állapotban a Brâncovenescó kórházba szállították az öngyilkos asszonyt.

Hutchinson hó- és sárcipő

— Működik a Haggibbor tornaszakosztálya. A Haggibbor tornaszakosztálya felhívja a zsidó társadalmi intézmények és tornászok figyelmét, hogy a tornaórákat minden héten kétszer, hétfőn és csütörtökön este 8—10 óráig a református kollégium fűtött tornatermében tartja rendszeres dotációval alkalmazott tréner szakavatott irányítása mellett.

— Orvosi hír. Dr. Salamon Miklós orvos rendelését Str. Jorga (v. Jókai uca) 21., I. alatti megnyitotta. Rendel. belbetegeknek naponta 4/5—6-ig.

— Egy kutyakölyök megölt egy csecsemőt. Párizsból jelentik: Néhány nappal ezelőtt különös körülmények között pusztult el egy provencei család egyhónapos leánygyermek. A csecsemőt egyedül hagyták a szobában, ahol a bölcsőben elaludt. Egy vad kutyakölyök bejött a nyitott ajtón, nekiment a bölcsőnek és fojtoganni kezdte a csecsemőt. A gyermek felébredt és hangosan sírni kezdett, de a házbellek csak későn vették észre a szerencsétlenséget. Mire a szülők a bölcsőhöz futottak, a kutya agyonnyomta a csecsemőt.

— Ha fáradt és izgatott, ha álmatlanságban és gyakori félelemérzetben szenved, ha hasgörcs, mellnyomás vagy szívfájás kínozza, akkor igyék reggel éhgyomorral 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarokat és elhárítja a vértőlulást. Az emésztőszervek gyógyításának több orvosánára elismeri, hogy olyan tüneteknél, melyek a tápcsatorna tartalmának önmérgezéséből származnak, a Ferenc József viz kitűnően beválk. A Ferenc József keserűviz gyógy szerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A francia sajtó az olasz-albán vámanioról. Párizsból jelentik: A francia lapok nyugtalansággal fogadják az olasz-albán vámanió megvalósítására irányuló igyekezetek híreit. Az „Echo de Paris” úgy véli, hogy a jugoszláv kormány sem esetre sem egyezhet bele, hogy az olaszok pozíciói ilyen mértékben erősödjének meg ebben az országban, amely Jugoszláviával határos. A lapok általában azt hiszik, hogy az olasz miniszterelnök és tanácsadói meggondolják a dolgot, mert tudniuk kell, hogy ezzel veszélyeztetnék az adriai tengerpart békéjét és azokat a békeszerződéseket, amelyek Albánia viszonyait rendezik.

A legolcsóbban és legkényelmesebben a filléres gyorsvonattal utazik Bukarestbe január 15-én az Uj Kelet és a Dimineata rendezésében

Január 15-én filléres gyorsvonat indul Bukarestbe és jelenthetjük máris, hogy ez valóságos parádés vonat lesz, mert a CFR vezérigazgatója a legkiválóbb Pullmann-kocsikat bocsátotta az utazási akció rendelkezésére. Mindenkinek számolt, kényelmes ülőhelye lesz és az utazás adminisztrációja gondoskodik az utas közönség legpontosabb és leggondosabb kiszolgálásáról.

Részvételi díj oda és vissza utazásért személyenként 490 lej
Senkise halogassa a jelentkezést, mert aki minél előbb jelentkezik, annál jobb helyet tudunk a számára biztosítani.

A vonatunk a Rapid vonat sebességével nem egészen 10 óra alatt teszi meg az utat Kolozsvár és Bukarest között.

A pontos menetrendet egy-két napon belül közöljük. Már most közölhetjük azonban, hogy az utazás dátuma sem, miképpen sem fog elhalasztódni. A vonat Nagyváradról indul és ehhez csatlakozik a kolozsvári közönség, az Uj Keletnél való jelentkezés útján.

A jelentkezés alkalmával a részvételi összeg felő lefizetendő, míg a másik fele az indulás előtt 48 órával.

Azok, akik erre igényt tartanak, Bukarestben kedvezményes ellátást és kedvezményes szórakozási lehetőségeket kapnak.

Jelentkezések az Uj Kelet kiadóhivatalában, Str. Baron L. Pop (Brassai u.) 10. történekn. Vidékieknek válaszbélyeg ellenében azonnal válaszolunk.

— Quo vadis. Sienkiewicz híres regénye immár második kiadásban fut filmen. Rövidebb, mint az első, amit öt évvel ezelőtt mutattak be, de hatásosabb. Nemcsak azért, mert sok effektust tud kihozni a beszéd és a zene, hanem azért is, mert Jannings adja Nérot. Páratlan göggel és a hatalmi téboly minden kegyetlenségével. A Lygiával való jeleneteknek a legfrappánsabbjait, a cirkusz, az első keresztények megpróbáltatásai, elemi drámaisággal jönnek itt ki. A telt házak látogatói megrendülten hagyják el a Royal mozi, amely a Quo vadis miatt a legfrekvenciáltabb (sz.)

— Eljegyzés. Nierenfeld Helénkét Borgóprund eljegyezte Lax Márton Clujról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Veszek aranyát magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakított: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

— Nem vesznek fel több állami alkalmazottat Franciaországban. Párizsból jelentik: A köztársasági elnök és a pénzügyminiszter javaslata alapján rendeletet adott ki, amelyben 1933 december 19-ig megtiltja a tisztviselőknek, alkalmazottaknak és munkásoknak állami szolgálatba való felvételét. Kivételt csak abban az esetben engedélyeznek, ha erre nyomós okok vannak és azt a pénzügyminiszter beleegyezésével a szakminiszter hozza javaslatba.

— Házasság. Sali Bickel Berlin és Dr. Eliezer Berkovits Oradea f. hó 6-án tartották esküvőjüket Berlinben. (Minden külön értesítés helyett.)

— Kétszáz ezer munkás és háromszáz ezer paraszt nyomorog munka nélkül Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában a szakképzett ipari munkások közül több mint kétszáz ezer a munkanélküli. Ezenfelül még mintegy háromszáz ezer paraszt tengődik és nyomorog munkaalkalom nélkül.

Jón:

A legszebb kaland Nagy Kalóval a Royal Mozgóba

— Visszalép a délafrikai miniszterelnök Londonból jelentik: A lapok johannesbourghi jelentései szerint számolnak azzal, hogy Herceg tábornok, miniszterelnök kormányja a délafrikai parlament jövő heti összehívása előtt visszalép.

— A nációk be akarják hozni Németországba Trotskijt. Berlinből jelentik: Ottó Strasser, Gregor Strassernek, Hitler szárnysegédjének öccse, mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt kilépett a nemzeti szocialista pártból és Fekete Front címmel külön lapot alapított, amely most a maga egyéni politikai elvei mögé híveket toboroz. Ottó Strasser lapjában most felszólítja a kormányt és azt követeli, hogy Trotskij számára adjon azonnal beutazási engedélyt. Trotskij — így mondja Ottó Strasser — az egyetlen alkalmas ember arra, hogy a németországi szélső jobboldali fronttal összeműködve, Stalin vörös frontját megbontsa és ennek a munkának előkészítésére és kiépítésére Trotskijt be kell Németország területére engedni. Jellemző a német szélsőjobb kétségbeesett talajtalanlására, hogy ma már ilyen tervek is felmerülnek és azokat szélesen pertraktálják.

— A bécsi ügyészség ellenzi Matuska kiadatását Magyarországnak. Bécsből jelentik: Matuska kiadatásának ügyében felterjesztették az iratokat az országos főtörvényszék elé. Most ennek kell döntenie arról, javasolja-e az igazságügy-miniszternek a vasuti bombamerényű Magyarországra részére történő kiadatását, mielőtt ausztriai büntetését kitöltené, vagy sem. Ugy hírlik, hogy az ügyészség, melynek szintén hozzászólása lesz a kiadatás kérdéséhez, ellenzi azt.

— Felemelik a német zsirbehozatali vámat. Berlinből jelentik: A német zsirbehozatali vámat február 15-én fel fogják emelni. Ugyanez időponttól kezdve az eddigi importnak csak ötöd részét fogják engedélyezni.

— Fekete himlőjárvány pusztít Ceylonban. Londonból jelentik: Ceylonban a bennszülöttek között fekete himlőjárvány pusztít. A halálos áldozatok száma csaknem ezerre rug. Európaiak közül senki sem betegedett meg fekete himlőben ezuttal.

Friss prima manna érkezett, pro m t szállítunk „Helebon” cukorkagyar Ciuj

— Lázadás egy indiai tartományban. Londonból jelentik: Az indiai Alwar maharadszaja napi ezer rupiáért repülőgépeket bérelt. Tisztjei a levegőből figyelik az országban kitört zavargások központjait. A repülőgépeknek az is hiátása, hogy megfélemlítő hatást váltanak ki a lázadóknak.

— Az Atlantique roncsát bevonták Cherbourg kikötőjébe. Párizsból jelentik: Az Atlantique roncsát bevontatták Cherbourg kikötője elé. A legénységi eltiintek száma 18. Ezek életéről le kellett mondani.

— Krizisadó bevezetését tervezik Esztorországban. Londomból jelentik: A lapok revali távirata szerint Esztorország kormányja 2—7 százalékos krizisadó bevezetését tervezi. Csak a havi 50 korona alatti jövelem mentesül az új adó alól. Le fogják szállítani a köztisztviselői fizetéseket is 4—9 százalékkal.

— A szovjet egyik szabad ballonja neki sodródott egy fának. Londomból jelentik: A szovjet egyik szabad ballonja Novgorod közelében nekisodródott egy fa koronájának és súlyosan megrongálódott. Személyzete épségben megmenekült.

— Meghalt Borsig német nagyiparos. Berlinből jelentik: Ernst v. Borsig mzdony- és gépgyári igazgató, nagyiparos, a német munkaadók szövetségének volt elnöke 63 éves korában meghalt.

— Leszerelünk! Párizsból jelentik: A keletfranciaországi határerődvonal elkészültével új helyőrségi átcsoportosítások várhatók. A helyőrségek létszámát emelni fogják.

— Az ügyészség eljárást indított az adószelvényekkel való visszaéléssel gyanúsított francia szenátorok ellen. Párizsból jelentik: Az ügyészség az igazságügy minisztérium véleményének megkérdezése után eljárást indított az adószelvényekkel való visszaélésekkel gyanúsított Jourdain, Viellard és Schramek szenátorok ellen, noha a szenátus nem függesztette fel a törvényhozók mentelmi jogát.

BUCUREȘTI D az én legkedveltebb cigarettám!

Fejbontatlan csomag „București” vásárolandó, mert csak abban őrsi meg a cigareta a nedvesség azon tokát, a mely so zéhez és illatához annyira szükséges.

E legans alakja, illatos dohánya és oly distingvált csomagolása van, hogy összhangban áll a legkülömbözőbb ruhákla is. Ezért részesítik előnyben az elegáns hölgyek a „București” cigarettát, a mely a román dohányjövédék egyik remeke. Arany-szópokáját az ajkpirosító nem fogja.

NAPRÓL NAPRA

A Paramount visszavonta Marlene Dietrich ellen beadott kártérítési keresetét és a filmsztár haladéktalanul meg fogja kezdeni új filmjét

A londoni városi tanács legutóbb megengedte a Leicester Theatrenek vasárnap színelőadások tartását azzal a feltétellel, hogy színészek nem viselhetnek jelmezt, nem festhetik ki magukat s kizárólag az ünnepi hangulatnak megfelelő sötét ruhákban játszhatnak a színpadon.

Oscar Grünbaum bécsi kereskedelmi tanácsos, akinek a Grabenen volt híres női szalonja és aki a császári rezsim alatt a főhercegnők és az udvari hölgyek részére öltözékeket szállított 58 éves korában meghalt.

Január 29-től február 5-ig Bardonecchiában rendezik a harmadik téli fős. kolai világbajnokságok küzdelmeit. A rendezőség nagy előkészületeket tett. Négy teljesen új szállodát építettek az eddig kevésbé ismert alpesi üdülőhelyen a világbajnokságok résztvevői és a nézők számára. Az olasz vasutak 70 százalékos kedvezményt adnak a versenyeke utazóknak.

Nizzában Jeanette Macdonald jegybe lépett Ritchie amerikai milliommossal. Ezzel Chevalier válása és a filmsztárral kötendő új házassága teljes cáfolatot kapott.

A friedrichshafeni léghajóművek a Graf Zeppelinel nagyobb új léghajó őríást épít. Az új légi jármű törzsének hossza 248, legnagyobb átmérője 41 méter lesz. Ötven utas számára lesz hely a kabinokban. Azt akarják elérni, hogy az utasoknak ugyanazt a kényelmet tudják biztosítani, amilyen az óceánjáró gőzösk nyújthatnak. A léghajó sebessége 130—150 km. lesz. Lehetséges, hogy a Hindenburg nevet fogja kapni.

— Orosz szakértő-bizottság érkezését várják Madridba. Párizsból jelentik: Madridba közelebből orosz szakértő-bizottság érkezését várják. A szovjet rendelkezéseket ad a spanyol hajógyáraknak.

